

John Lennox: Guds bøddel

Af Søren Harslund

John Lennox, matematikprofessor og filosof ved universitetet i Oxford, indleder sin bog (forordet) med et citat af den amerikanske nu afdøde fysikprofessor og nobelpristager Richard Feynmann: »Hvad er meningen med det hele?«

Marsmanden

Pudsigt nok stillede den nu ligeledes afdøde og internationalt anerkendte danske marsforsker (blandt elever og kollegaer hengivent kaldet *marsmanden!*) Jens Martin Knudsen det samme spørgsmål: »Universet er stort og følelseskoldt. Hvis vi spørger: Hvorfor lever jeg? Hvorfor er livet opstået? Hvad er meningen med det hele? På dette giver naturvidenskaben ingen løsninger.«

Hvorfor ikke? Fordi naturvidenskaben ifølge Knudsen beskæftiger sig med evidensbaseret forskning og ikke med filosofiske og religiøse spørgsmål og livs- og verdensanskuelser, selv om mange naturforskere selvfølgelig ligesom Knudsen gør sig tanker om sidstnævnte i lyset af deres og andres forskning. Naturvidenskaben må blot ifølge Knudsen ikke misbruges til agitation for en bestemt livsopfattelse eller verdensanskuelse.

Kritik af Dawkins

Det er John Lennox enig i, idet han i sin bog, som på lange stræk er et opgør med kollegaen i Oxford, den nu pensionerede biolog Richard Dawkins, kritiserer Dawkins for netop at misbruge naturvidenskaben til at agitere, endda særdeles aggressivt, for et ateistisk livssyn, vel vidende at mange naturforskere ikke ser noget modsætningsforhold mellem tro og viden. Lennox gør nærmere rede herfor i bogens kapitel 2, ligesom han i kapitel 1 noterer at den virkelige konflikt i (natur)filosofisk forstand står mellem naturalismen ("der findes intet udover naturen") og teismen (= troen på en skabende og opretholdende, men usynlig guddom).

Lennox kunne derfor også have indledt sin bog med et par citater af Knudsen, som måske ville have gjort indtryk på Dawkins og hans meningsfæller, og som bør stå som ledestjerner for alle "sande" naturforskere: »Slå følge med dem der søger sandheden, men vær på vagt overfor dem der mener at have fundet den!« Og: »Hvis noget opfattes som den absolutte sandhed, er det ikke videnskab. Hvis noget er videnskab, er det ikke den absolutte sandhed!«

Fra universet til livet i cellerne

Lennox kommer i øvrigt vidt omkring i denne fremragende bog. Nogle eksempler:

Kap. 4: Er universet designet? Bl.a. de såkaldte naturkonstanter ("det fint afstemte univers") taler herfor, ligesom en række forhold taler for at universet er "antropisk", dvs. har menneskets opståen som formål.

Kap. 5: Er livet designet? Her imødegår Lennox med solide argumenter Dawkins' påstand om at livets design kun er tilsyneladende, og at evolutionsteorien har det eneste troværdige svar, som så også udelukker en teistisk tolkning af livets oprindelse og udvikling. 1-0 til Lennox!

Kap. 6: Lennox argumenterer her bl.a. for nødvendigheden af at skelne mellem mikro- og makroevolution, hvor mikroevolution i modsætning til makroevolution er ganske ukontroversiel: Mikroevolution svarer til den almindeligt forekommende genetisk bestemte variation inden for arterne, fx opdelingen i underarter eller racer (hunde, katte, mennesker osv.), mens der reelt ingen eksempler er inden for fx palæontologien (fossilforskningen) og plante- og dyreavlen (kunstig og målrettet selektion) for makroevolution, dvs. ændring af arter til andre arter (grundlæggende ændring af fx anatomi og morfologi).

Kap. 7 og 8: Her gør Lennox rede for det fantastiske liv på nanoniveau i cellerne, livets byggesten, herunder de yderst komplekse DNA- og RNA-molekyler funktion som grundlag for fremstillingen af det mylder af højt specialiserede proteiner (molekylære maskiner!) som er ansvarlige for alle livsformers vækst og formering. Spændende eksempler på programmerede (algoritmiske) processer inden for biologien!

Kap. 9-11: Her giver Lennox en grundig indføring i det relativt nye fagområde bioinformatik. Det er i dag almindeligt anerkendt blandt fx biologer at nøglen til forståelse af livet i cellerne er informationsbegrebet som Lennox tydeligvis er ekspert i. Spændende læsning!

Endelig: I forordet diskuterer Lennox begrebet intelligent design og foreslår navneforandring til *intelligent kausalitet* eller *intelligent oprindelse*, altså IK eller IO i stedet for ID: Selvfølgelig har design en intelligent oprindelse. Værd at tænke over!

Læs disse bøger!

Lennox' bog burde sammen med fx de to andre Origo-publikationer *Evolutionens Ikoner* af Jonathan Wells (2006) og *Darwinbogen* af Jostein Andreassen (2009) være obligatorisk læsning for alle biologistuderende og biologilærere. De risikerer at blive klogere! ■

John C. Lennox: *Guds Bøddel. Har videnskaben virkelig fået has på Gud og dermed begravet enhver snak om ham?* Oversat fra engelsk af Knud Aa. Back. Forlaget Origo 2012. 299 sider.